בעד הלגליזציה של הסמים

רות דרייפוס ותורוואלד סטולטנברג

שראל נחשבת בעיני רבים למרכז עולמי לחקר הקנביס הרפואי, בין השאר בזכות חקיקה שמאפשרת התקדמות ניכרת בהבנת תכונותיו של הצמח. בנוסף, העובדה שאיפשרה לחולים גישה לתרופה זו מקילה על סבלם של עשרות אלפים.

כל זה היה אמור לספק לה השראה באשר לדרך הנכונה שיש לנקוט בכל הנוגע לשימוש בסמים למטרות בילוי. אך הודעתה של ממשלת ישראל מ-24 בינואר 2017 בדבר מדיניות ענישה מדורגת על שימוש בקנביס, היא רק צעד קטן, שנראה שלא יביא לתוצאות החיוביות שהחברה בכללותה דורשת ושהממשלה מבקשת.

כשאדם משתמש בסמים לא נגרם נזק לאחרים. מדוע אם כן, מוטלים עליו קנסות על השימוש בקנביס? מדוע מאיימים על המשתמש בהליכים פליליים במקרה של עבירה רביעית? ומדוע מגבילים את הרפורמות המתייחסות לקנביס?

החוק המוצע על ידי הממשלה דוגל ללא סייג במדיניות של דיכוי השימוש, ובכך מחזק את הדעה שסמים הם רעה חולה שחייבים לחסלה, ושאפשר לאלץ את המשתמשים בהם להתנזר. זאת מטרה בלתי אפשרית, אך צמצום הנזקים הנגרמים לחברה על ידי סמים, ומתן אפשרות לילדינו לחיות חיים מאוזנים ויצרניים יותר — מטרות אלה אינן בלתי אפשריות. את זאת למדנו מניסיוננו כקובעי מדיניות בשוויץ ובנורווגיה, וכך מורה גם ניסיונם של עמיתינו מ"הוועדה העולמית למדיניות סמים", שהחזיקו במשרות הרמות ביותר במדינותיהם.

בהמשך חתירתה להשגת המטרה המדומה של חברה נקייה מסמים, רפורמה זאת משאירה על כנו את הניגוד הבלתי נסבל בין הגברת הצעדים, שנועדו למתן את הנזקים האמיתיים של המדיניות הנוכחית של הפיקוח על הסמים, לבין שימור המדיניות המנציחה את הנזקים הללו.

בפורטוגל, שהשימוש בקנביס חוקי בה כבר 16 שנה, מספר המשתמשים בסמים לא רק שלא עלה, אלא אפילו ירד בקרב הצעירים

תארו לעצמכם צעיר או צעירה הצורכים סמים מדי פעם, ובכך עוסקים בפעילות שבעיני אחדים עשויה להיחשב לראויה לגנאי מבחינה מוסרית, אך אינה עולה להזיק לאיש לבד מלמשתמש עצמו. ברוב המקרים לשימוש כזה למטרות בילוי לא תהיה השפעה על עתידו של המשתמש; הנשיא ברק אובמה, למשל, הודה שהשתמש גם בקנביס וגם בקוקאין. אך חשיפת אותו צעיר או צעירה למערכת המשפט הפלילי, משום שצריכת חומר זה — בניגוד לחומרים פסיכו־אקטיביים אחרים, כמו אלכוהול וטבק — נחשבת לעבירה פלילית, עלולה לפגוע בסיכוייהם בעתיד ולשנות את חייהם לרעה. משמעות הדבר היא חשיפה רבה יותר לסיכונים ונזקים, שלא היתה מתרחשת אילו החוק לא היה מתייחס לשימוש בחומר הזה כאל עבירה פלילית, ואילו החומר היה נבדק בקפדנות.

יש לנו כעת ניסיון רב ממדינות שבהן השימוש בקנביס חדל להיות פלילי, כגון צ'כיה, פורטוגל, ולאחרונה גם ג'מייקה ואחדות מהמדינות בארצות הברית. בפורטוגל, שביטלה למעשה את מעמדו הפלילי של הקנביס לפני כ־16 שנים, מספר האנשים שמשתמשים בסמים לא רק שלא עלה בצורה חדה, אלא אפילו ירד בקרב הצעירים, שהם הפגיעים ביותר. לעומת זאת, מדיניות המלחמה בסמים בצרפת היא מהמחמירות בארצות מערב אירופה, ואף על פי כן שיעור צריכת הקנביס בה הוא הגבוה ביותר באזור.

הממצאים במדינות אלה מורים על יתרונות רבים בהתרת השימוש בסמים: בין היתר, עלייה ניכרת במספר האנשים המקבלים טיפול גמילה, ירידה משמעותית בהעברת נגיף HIV באמצעות הזריקה, והפחתת עומס בבתי המשפט ובבתי הכלא. עברייני סמים היוו 44% ממספר האסירים בפורטוגל ב־1999, שיעור זה ירד ל־21% עד 2008 (אנשים גם אינם נוהרים לפורטוגל ממדינות אחרות כדי ליהנות מחוקיה המקילים). ולבסוף, מאז התרת השימוש בסמים בפורטוגל ובצ'כיה, מדינות אלה נהנו מחיסכון ניכר בתקציבים ובמשאבים.

ברגע שמוותרים על הרפלקס לגנות כל שימוש בסמים, רפלקס שנוצר עקב עשרות שנים של תעמולה בעד האיסור ומידע חד־צדדי, נפתחת הדלת המכבדת את זכויות הפרט ועוסקת במציאות הסמים בצורה מעשית ויעילה.

על רפורמה מתוכננת היטב להתרת השימוש בסמים בישראל להתבסס על ניסיון חיובי ולקחים שנלמדו במדינות אחרות, ולכלול צעדים למניעה, צמצום נזקים, טיפולים חילופיים ותוכניות לשילוב חברתי וכלכלי של מכורים.

אנו מקווים שממשלת ישראל תנצל את ההזדמנות, ותצעד באומץ ליישום רפורמות יעילות בתחום מדיניות הסמים, וכי החוק המוצע יהפוך את צריכתו של הקנביס לפחות לחוקית.

דרייפוס, בעבר נשיאת שוויץ, היא יו"ר הוועדה העולמית למדיניות הסמים; סטולטנברג היה בעבר שר החוץ של נורווגיה ונציב האו"ם לפליטים

פתח תקוה היתה לפתח שנאה

דניאל בלטמן

הנהגה המקומית בישראל נהפכת לביצה גזענית, המצמיחה את פטריות השנאה הרעילות ביותר הגדלות בחברה הישראלית. ראשי ערים ורבנים פועלים בראש חוצות נגד מבקשי מקלט חסרי אונים או פלסטינים ישראלים, המתגוררים בתחומי האחריות של הרשות המקומית שבראשה הם עומדים. לא אחת הם משתמשים בשפת הביבים של הגזענות בגרסתה הדוחה ביותר, זו ששלטה בחלקים מאירופה במאות במאה ה־19 וה־20.

דוגמאות לא חסרות. הרב שמואל אליהו, רבה הראשי של העיר צפת (עובד מדינה, כידוע), התבטא נגד נוכחות ערבים בעירו, קרא לא להשכיר או למכור דירות לגויים ותמך בגלוי בטרנספר. החרו החזיקו אחריו עוד עשרות רבני ערים. ברם, אם עמדות הרבנים האלה, שרבים מהם מזוהים עם החוגים הגזעניים והאלימים ביותר בשטחים, ניתן להבין בהתחשב בסחי הגזעני שבו שקוע הזרם הדתי הזה עד צוואר — הרי שהגישות הגזעניות המאפיינות חלק מראשי הרשויות המקומיות בישראל מצריכות הסבר נוסף.

ב־2006 אמר ראש עיריית נצרת עילית, שמעון גבסו, שלימים הורשע בלקיחת שוחד, כי לא יאפשר לנוצרים להדליק את עץ חג המולד בנצרת עילית, לא יבנה בית ספר לעשרים בעיר ולא יקים בה מסגד, זאת אף שכ־20% מתושבי העיר הם ערבים. ב־2010 ישבה במועצת העיר כרמיאל סיעה בשם "הבית שלי", שבראשה עמד סגן ראש העיר, אורן מילשטיין. הסיעה התמודדה בבחירות תחת הקריאה להגן על צביונה היהודי של כרמיאל, שאוכלוסייתה הפלסטינית גדלה משנה לשנה בשל מצוקת הדיור ביישובים הערביים הסובבים את העיר. במסגרת ניסיונותיו של אותו מילשטיין לשמור על כרמיאל "ערב־ריין" הוא יזם מלשינון אינטרנטי, שבו יכלו תושבי העיר לדווח על שכנים המשכירים או מוכרים דירות לערבים.

בנובמבר 2014 פנה מ"מ וסגן ראש עיריית ירושלים יוסף דייטש לחברת "אגד" בבירה, בדרישה לפטר עשרות נהגים ערבים העובדים בשורותיה, מכיוון שהם הכריזו על שלושה ימי שביתה ואבל בעקבות מותו הטרגי של הנהג יוסף ראמוני. לטענתו, הנהגים הערבים מהווים סכנה ביטחונית. ראש העיר, ניר ברקת, הצהיר כי פינוי עמונה יגרור הריסת מבנים לא חוקיים בירושלים. צריך להיות דין אחד ליהודים ולערבים, הודיע. הוא לא טרח להסביר מה הקשר — המוניציפלי או הענייני — בין פורעי החוק בעמונה לתושבי עיסאוויה, אבל להשתלח ולהסית נגד הפלסטינים זה ה"בון טון" של ההנהגה המקומית בישראל, וזה בהחלט לא יזיק לו במרכז הליכוד.

ראש העיר ברוורמן אפילו לא ביקש את אישור הממונים עליו בניסיונותיו לסלק את הזרים השנואים מפתח תקוה

ואולם, יותר מכולם הגדיל לאחרונה לעשות עסקן פרובינציאלי גזעני, מלך בעירו, ראש העיר פתח תקוה, יצחק ברוורמן. בספטמבר 2015 דרש ברוורמן משר הפנים למנוע כניסת סודאנים ואריתראים לעירו. בינואר השנה איים כי ייקח את החוק לידיים וימנע את כניסתם בטענה שתושבי העיר מאבדים את סבלנותם לנוכח אולת ידם של גורמי אכיפת החוק. הוא סירב לרשום למערכת החינוך בעיר ילדים ממוצא אתיופי וילדים של מבקשי מקלט מאפריקה, ולפני כשבועיים צוטט כמי שאמר בפגישה עם ועד ההורים בעירו: "אתה עובר בכיכר המייסדים, אתה רואה חבר'ה שחורים שותים בירה. לא נעים".

ברוורמן פשוט שונא כושים, אבל גם התושבים שנכחו בפגישה עמו לא התקוממו על דברי השטנה הגזעניים של ראש העיר שלהם. לפיכך התחיל ברוורמן לנקוט צעדים של ממש. עיריית פתח תקוה הורתה לנתק את החשמל לעשרות משפחות של פליטים, בהן משפחות המטופלות בילדים ובתינוקות בני יומם, והשאירה אותם באמצע פברואר בלי יכולת לחמם את דירתם או לבשל.

אני משוכנע שברוורמן לא שמע מימיו על ד"ר פרדריך קרבס, מי שהיה ראש עיריית פרנקפורט ב־1933–1945. ב־1933 פנו אליו תושבים בבקשה לסלק קבוצת צוענים, שתוארו כ"מלוכלכים, ילדיהם מוזנחים, סוסים, כלבים, קופים וכיוצא באלה מתרוצצים כאן... קרונות של צוענים ניצבים כאן ומכאיבים ישירות לעיניו של המבקר בפרבר היפה של פרנקפורט". תושבי הפרבר ידעו, שהם יכולים להצטייר כחסרי לב. כמו ברוורמן, גם הם טענו כי "יש אלפי מקומות מסביב לפרנקפורט שבהם לא ניצב אף קרון של צוענים. למה רק אנחנו נפגעים בגוף ובנפש?"

ואולם, אפילו קרבס, איש המפלגה הנאצית, הבין כי אינו יכול להיענות לבקשה הזאת, והעביר את פניית התושבים לממונה האזורי של המפלגה הנאצית. ברוורמן לעומתו לא נוקק כלל לאישור. כשהוא רכוב על הרתיעה של התושבים מהפליטים האפריקאים ועל גזענותו — הוא הופך את פתח תקוה לעיר פרימיטיבית, שונאת זרים.

יש כמובן דוגמאות למנהיגות קהילתית יהודית אחרת. לפני כמה ימים התייצב הרב שמולי ינקלוביץ' מאריזונה מול המצלמות, עטוף בטלית, והודיע כי הוא וקהילתו יכינו מקומות מקלט בבתי כנסת ובמרכזים קהילתיים יהודיים לפליטים חסרי מסמכים, הנרדפים על ידי ממשל טראמפ. הוא לא היסס לומר, כי זוהי חובתו כיהודי הזוכר איך בני עמו חיפשו מקומות מקלט כאשר גורשו מאירופה וכמעט כל השערים נסגרו בפניהם. מדוע אם כן נהפכו הלאומיות והריבונות היהודית למפלצת הדורסת את החמלה האנושית ואת הזיכרון ההיסטורי היהודי? מדוע יהודי ארה"ב מוציאים מתוכם את הרב ינקלוביץ', ומדינת ישראל גוענים חשוכים כרב שמואל אליהו וכברוורמן?

פרופ' בלטמן הוא היסטוריון באוניברסיטה העברית

להחזיר את הליכוד לז'בוטינסקי

מי־רב סיטון וענבל סמט

נועה פוליטית חשובה, מפלגת השלטון, עברה השתלטות עוינת. ציבור קיצוני — הכולל קבוצות משיחיות, אנשי ועדים מאורגנים ואינטרסנטים הרחוקים מערכיה של התנועה — התפקד אליה ומשך את התנועה ואת המדינה אל תהום הפוליטים, הלאומנות והשחיתות. מספרם הנמוך של המצביעים בפריימריז איפשר לאלפים בודדים לנכס לעצמם כוח, שהיטה את המטוטלת הפוליטית לכיוונם.

והנה, הקמנו תנועת־נגד המבקשת להשיב מלחמה שערה. מטרתה להתגייס בשעת החירום הפוליטית הזאת, כדי להחזיר את התנועה לערכיה: שמירה על הדמוקרטיה, מלחמה בגזענות ובכוחם של הוועדים וה"מחוברים", קידום ערכי שוויון ודאגה לנשים, למיעוטים וללהט"בים. "הליכודניקים החדשים" הוקמה בסוף 2011 כדי לעודד מתיגות, להוות משקל נגד להתלהמות ולהשיב אל חיק המפלגה את הליברלים שגורשו ממנה. חמש שנים של עבודת נמלים התנדבותית נשאו פרי. רבים מבינים שזהו צו השעה ומתפקדים.

הביקורת המוטחת בנו סבה רובה ככולה סביב השאלה "למי תצביעו בבחירות הכלליות?" ומגיעה, על פי רוב, דווקא מכיוונם של אלה שרוממות חוקת הליכוד אינה בגרנם. עצם הצגת השאלה מעידה על חוסר הבנה של המערכת הדמוקרטית. קבוצה המונה, לפי שעה, כשמונת אלפים איש איננה יכולה — לא חוקית ולא טכנית — להתחייב על הצבעותיהם בקלפי של כל חבריה, במסגרת בחירות המוגדרות בחוק יסוד: הכנסת כחשאיות. הדבר נכון גם לגבי קבוצות המתפקדים האחרות בליכוד. איש אינו יכול לערוב להצבעתם של המתפקדים שאיגד בבחירות הכלליות, אלא אם הוא משקר במצח נחושה. הדבר היחיד שחשוב לבחון כאשר מתייחסים לקבוצת מתפקדים, היא האג'נדה שהם מקדמים והמלצותיהם לגבי הצבעות בפריימריז. נוח למבקרים להתעלם מהעובדה, שהליכודניקים החדשים מקדמים אג'נדה ליברלית לעילא, ותומכים במועמדותם לכנסת של ליכודניקים המקבלים על עצמם את האג'נדה הזאת.

"הליכודניקים החדשים" מבקשים להחזיר לליכוד את הערכים שאיבד בעקבות השתלטות עוינת של קיצונים

הניסיון לתייגנו כ"שמאלנים המשתלטים על הליכוד" הוא הסחת הדעת תוך היתפסות לאנקדוטות שחולצו מפיהם של מתפקדים בודדים מתוך קבוצה המונה אלפים — לא יותר מניסיון תקשורתי להעלאת הרייטינג. הטענה כי מי שמבקש להחזיר את הליברליות והדמוקרטיה לליכוד הוא "שמאלני", מקוממת לכל הפחות; היא חלק מתפישה מסוכנת, שנשמעת בשנים האחרונות ומזהה דאגה לדמוקרטיה, לזכויות האדם ולעליונות המשפט כמונופול שמאלני.

זוהי תפישה מעוותת. ככל שעדיין יש משמעות להבחנה בין שמאל לימין, איננו "אנשי שמאל". לכל אדם סט ערכים מורכב הנוגע לעניינים כלכליים, מדיניים, ביטחוניים, דמוקרטיים ואחרים. גם בין חברי הליכוד יש מגוון בריא של דעות בכל נושא. הליכוד הוא ביתם הפוליטי הטבעי של רבים מאתנו, המצהירים בריש גלי שיצביעו למפלגה ככל שרשימתה תהיה נאמנה לערכי התנועה המובאים בחוקת הליכוד, כמו, למשל, סעיף ה' בפרק מטרות התנועה: "קיום משטר ממלכתי־דמוקרטי במדינה: הבטחת עליונות החוק, זכויות האדם והאזרח, חופש המצפון, חירות הפרט, שוויון זכויות והזדמנות כל אזרחי המדינה ומניעת כל אפליה על רקע מין, גזע, עדה, דת, מעמד או השקפה".

מי שירצה לבדוק את הדברים מוזמן לקרוא את האג'נדה המפורטת באתר שלנו. כל מלה בה נובעת ישירות מחוקת הליכוד ומערכי ז'בוטינסקי. אנו נתמוך באנשי ימין ליברלי, כפי שתמכנו בדן מרידור, ברובי ריבלין, בבני בגין, בבוגי יעלון ובמיקי איתן, ולאחרונה בשרן השכל. כמו בכל תנועה, גם באמת־חתנו טעויות שאנו מצרים עליהן (ע"ע ח"כ יואב קיש). מטעויות לומדים. יש ה"מאיימים" שכותנו יאבד במעבר לשיטת הפתק הפתוח, שבה קובעים המצביעים את הרכב הרשימה ביום הבחירות. לאלה אנחנו אומרים — אדרבה! יום שינוי שיטת הממשל יהיה יום חג לדמוקרטיה הישראלית. אם בזה יסתיים תפקידנו ההיסטורי ואם בזכותנו יישלל כוחן של הקבוצות הקיצוניות והאינטרסנטיות בכל מפלגה שמקיימת פריימריז ויעבור לידי הציבור הרחב — נדע שעשינו את מלאכתנו נאמנה ושאזרחי המדינה כולם הם שניצחו.

סיטון וסמט הן ממקימות "הליכודניקים החדשים"

שב"חית

עמירה הס

חיילים אלמונים

את שמו המלא של ש' לא נפרסם, כי הוא בן 17. חיילים אלמונים, מיחידה אלמונית, עצרו אותו ואת שכנו, סיף א־דין אבראהים, ב־28 בפברואר. הם ירו יריות הפחדה, הורידו כאפות לעצוריהם והכאיבו להם, השאירו את השניים כבולים ומכוסי עיניים בחוץ, בקור, במשך כמה שעות, ואז זימנו משטרה בתואנת שווא, שתשלים את ההתעללות.

מעצר השווא של ש' וסיף א־דין אבראהים הוא בין השגרות הלא מדווחות. מצב לגמרי נורמלי בממלכת יו"ש הקדושה. כך נוהגת חונטה שכופה שלטונה על אוכלוסייה אזרחית. השפלה, והפחדה, הפגנת עליונות והטרדה הן תחמושתה ההכרחית, שבה־דרגה הופכת לתכונת אופי של החיילים. יחד עם אמירת השקר.

אום אל עמד הוא כפר קטנטן ממערב ליטא בדרום הגדה. כ־300 בני אדם, המתפרנסים מחקלאות קטנת ממדים (כולל גידול צאן), וקצת עבודה בישראל ובהתנחלויות. הכפר רחוק מכביש ראשי, ספון בין כפרים שכנים. כק"מ וחצי ממנו נבנתה, ומתרחבת, התנחלות עתניאל.

אבראהים בן ה־21 השגיח על הכבשים שליחכו להנאתן מהעשב הטרי שצמח לו בטראסה, כמה מטרים מתחת לביתו. פתאום, בסביבות שתיים וחצי אחר הצהריים, הוא שמע יריות מכיוון מערב, והבחין בשני אנשים נסים. אז הופיעו במורד השביל חיילים. שניים רגלי ומיד לאחריהם — ג'יפ. גם אזרח חמוש, כנראה הרבש"צ, נראה לידם.

סיפר אבראהים ל"הארץ": "הם קראו לי שארד אליהם מהטראסה. אני מבין עברית. לא ידעתי מה הם רוצים ממני. אמרתי להם — 'איך ארד ואני עם הכבשים'? הם ירו לעברי, באוויר, נאלצתי לרדת. שלושה מהם תפסו אותי, אחד החזיק בראשי בין אבני הטראסה, השני משך את ידי הצדה ואזק אותן, והשלישי אחז ברגליים". ואז הם הרביצו לפושע הגדול וסחבו לג'יפ.

מישהו הלעיט את דו"צ בשקרים, כאילו שני הנערים שהחיילים לכדו, חשודים בשבירת נדנדה של מתנחלים. כך מבוצע מעצר שווא

הבנות בבית ראו את המתרחש וצעקו. חיילים נכנסו לבית, דחפו אחת מהן אל הקיר, צעקו, איימו, יצאו והתפנו לקבוצה אחרת של כפריים: בני משפחת ח', שגומו ענפים במטע הזיתים. היו שם שניים־שלושה מבוגרים, ילד ובסמוך להם ש' שהשגיח על שבע כבשים. שני חיילים עמדו על טראסה גבוהה יותר והורו לש' לה־תקרב. משלא ציית להם מיד, ירו באוויר, לעברו. הם איימו לירות במי שיצלם אותם. ש' עלה, התקרב אליהם. הוא סיפר ל"הארץ": "הם שאלו 'איפה זה שהיה אתך?' עניתי: 'לא היה אתי אף אחד', והם אמרו לי: 'שקרן'". הם אזקו אותו, השכיבו על הארץ, הוא צעק, שאלו למה צועק, אמר שזה כואב וכתשובה אחד החיילים הצמיד את הרובה לצווארו וסובב אותו.

אביו של ש', שהיה במטע, רץ לג'יפ הצבאי שאליו הורד בנו. הוא דובר עברית, והתווכח עם הקצין "למה לקחת אותם? הרי הם היו פה, רועים את הצאן". והקצין אמר לו, לדבריו: "אני לוקח את מי שמול העיניים שלי".

בשעה שלוש לערך עזב הג'יפ עם השלל האנושי שצדו חייליו האלמונים. במשך כשש שעות הם הוחזקו בחוץ המתקרר והולך, במוצב צבאי שבהתנחלות עתניאל. כפותים, רוב הזמן בעיניים מכוסות. מדי פעם עבר מישהו והחטיף להם פליק ואמר "גנבים". הם נלקחו לבדיקה אצל רופא, וכשהתלוננו שהרביצו להם קבע שלא הרביצו להם, סיפרו. קצין, אחד מעוצריהם, חקר אותם, טען שהם שברו משהו במעיין (של הכפה, שעליו השתלטה ההתנחלות) ושגנבו משהו. מישהו קירב מציח בוער לפניהם. הם הועברו למשטרה בקרית ארבע, גם שם, כפותים ובעיניים מכוסות, הם הושבו בחוץ, בקור, כשעה וחצי לפני שנחקרו. תחילה נחקר ש', הקטין. אתה רוצה עורך דין עכשיו או אחרי החקירה, הוא נשאל, וענה: "אין צורך, לא עשיתי כלום". כך גם ענה אבראהים. הופיע הקצין שעצר אותם, ואבראהים אמר: הרי הוא עצר אותי ליד הבית. החוקר הוציאו מהחדר, ובסביבות אחת הורה לשחרר את שניהם. בלי תנאים. בלי ערבות. פלסטיני מזדמן הסיע אותם לתוך חברון - הם התקשרו להורים ומצאו מונית שתחזירם.

דו"צ: "ביום שני האחרון בשעות אחר הצהריים, התקבל דיווח על פלסטינים חשודים אשר שהו בסמוך ליישוב עתניאל. כוח אשר קפץ לנקודה החל בנוהל מעצר חשוד שבעקבותיו ברחו החשודים ולאחר מרדף נתפסו. במקביל, התקבל דיווח על הריסת נדנדה באתר זיכרון ביישוב, סמוך לנקודה שבה נמצאו החשודים. העצורים עוכבו במוצב הגדוד בעתניאל, ולאחר מכן הועברו להמשך טיפול משטרתי. על פי הידוע לא הופעלה אלימות, הטענות בעניין תיבדקנה".

תיקון טעויות דו"צ: זה בכלל היה ביום שלישי, ועתניאל היא שבנבתה בסמוך לאום אל עמד. הצעירים לא ברחו ולא בטיח. אין שום נדנדה ליד בתי השניים, שם הם נעצרו. מישהו שיקר לדו"צ במצח נחושה, או בלשון האב: "מרוב תסכול שהחיילים לא תפסו את מי שברחו, וכדי לכסות על כישלונם, הם עצרו את מי שנתקלו בו".

מכתבים למערכת הארץ

מדיניות ה"אל תזוז"

בתגובה על "פתרון ה'אין מדינה'" מאת משה ארנס ("הארץ", 21.2)

משה ארנס מתאר את המכשולים העצומים העומדים בדרך לפתרונות האפשריים של הסכסוך הישראלי־פלסטיני: פתרון שתי מדינות ופתרון המדינה האחת מובילים לאסון, ולכן הרצון של דונלד טראמפ למצוא את "העסקה האולטימטיבית" לא ניתן למימוש. המאמר מוביל את הקורא למסקנה שאין ברירה אלא להמשיך במדיניות של בנימין נתניהו בכל שנותיו כראש ממשלה — "אל תזוז".

ואולם, מספיק להשוות את המאפיינים של החברה הישראלית לפני 20-30 שנה עם אלה של היום, כדי להיווכח שהמשך המדיניות הזאת מוביל לסכנות לא פחות חמורות מאלו שמתאר ארנס. כל שנה מתעצמים בתוכנו חוסר האמון, השחיתות וההתפוררות החברתית. מי היה מדמיין שמנהיגינו יהפכו את צה"ל לשעיר לעיזאזל, כפי שקורה היום? מול עינינו אנו נרקבים מבפנים. אויבינו צריכים רק להיות סבלניים עד שנגיע להרס עצמי מוחלט.

ארנס מציין שפתרון שתי המדינות הוא סכנה ביטחונית חמורה עבורנו: ניצור מדינת טרור צמודה ללב מדינתנו. אבל ארנס מכיר היטב את עוצמתנו הצבאית הטכנולוגית שבכוחה להשמיד כל איום ולנקות מאויב במהירות שטחים גדולים, כפי שנעשה במלחמת לבנון הראשונה ובמבצע ענבי זעם. שימוש בכוחנו היה אפשרי משום שלבנון היא מדינה ריבונית עם גבול בינינו לבינה והיינו בעמדה של הגנה עצמית. פעלנו כפי שהיתה עושה כל מדינה אחרת כדי להגן על תושביה מירי טילים. באותה מידה, אם מדינה פלסטינית שכנה תעז לעורר דד פעולות איבה נגדנו, נוכל להגיב בכל כוחנו. במצב של "אין מדינה" אנו נחשבים ככובשים וכך חופש פעולתנו ההגנתית מוגבל.

פתרון שתי המדינות יפחית את השנאה המזינה את הטרור הישיר, יאפשר לצה"ל להשתמש במלוא כוחו במידת הצורך ויבטיח את בריאות חברתנו, שהכיבוש משחית אותה.

שמעון שגיא, סביון

אחרי האסון הבא

בתגובה על המכתב של לב ניב, "סופו של הניסוי הציוני" ("הארץ", 26.2)

אני מסכים עם כל מלה שכתב ההיסטוריון לב ניב, ובכל זאת יש "תקווה" למדינה ציונית־יהודית, שהיא היום יותר יהודית מציונית.

במצב הפוליטי הפנימי בארץ אין כל אפשרות שהשלטון יעבור מן הימין אל השמאל הלא קיים למעשה. אנחנו יכולים רק לקבל ימין בכל מיני וריאציות של קואליציה כזאת או אחרת. עם זאת, לשלטון של ביבי או ביבי אחר נחוץ תמיד אויב. כעת, בגלל המצב בעולם הערבי לא יכולים הערבים לספק את הסחורה, כלומר לשמש איום שהימין זקוק לו. נשארת איפוא איראן וחיזבאללה שלה, שכעת עסוקים בסוריה, אבל לא לעולם. נתניהו מזכיר כל הזמן לאמריקאים את הפצצה האיראנית, אך אינו אומר, ואולי גם לא כל כך מודע למה בעצם הוא חותר: למלחמה עם איראן בגיבוי אמריקאי?

נגיד שהימין שלנו, שהחלק השפוי שבו נדחף ונסחב על ידי החלק הקיצוני שבו ועל ידי הבית היהודי, ייכנס להרפתקה המסוכנת ונפציץ את מתקני הגרעין באיראן — ברור שהתגובה תעלה בחייהם של אלפים בעורף הישראלי.

אם ישראל תשרוד אחרי האסון הזה, ייתכן שהחלק המתון בליכוד, יחד עם שרידי השמאל והמרכז, יוכלו לגבש רוב לממשלה שתלך לכיוון הסדר עם הפלסטינים והעולם הערבי. זוכרים את מלחמת יום כיפור ותוצאותיה?

מרצל גולדמן, תל אביב

רגב פה, רגב שם

בתגובה על המכתב של פרופ' גבריאל בן שמחון, "מה שרק מרוקאי יכול לומר" ("הארץ", 12.2)

לאחר 69 שנות המדינה, שני דורות, נושא המזרחים־אשכנזים לדעתי כבר לא קיים. מי יגדיר לי מה זה מזרחי/מזרחיות או אשכנזי/אשכנזיות? הנושא נשמר מלאכותית על להבות ברמות שונות לצרכים פוליטיים בלבד ומועצם בהתאם לצרכים השונים. שמי דניאל רגב, שרת התרבות היא מירי רגב, כיצד נשייך כל אחד מאתנו ללא איזו תסמה מכוונת?

מיזוג תרבויות שמקורן במדינות מוצא שונות מצריך כמה דורות. זו טעות לבחון סטטיסטית כמה יוצאי תרבויות שונות נמצאים בכל מגזר במשק, ללא בחינה מדוקדקת של הסיבות לסטיות מסוימות מהמשקל הכולל של אותן תרבויות בכלל האוכלוסייה. בשנים הראשונות של המדינה היו יותר יוצאי אירופה בין הרופאים, שופטים, מהנדסים וכו', משום שמקצועות אלו היו נפוצים יותר אצל יוצאי מדינות אירופה לעומת יוצאי מדינות האיסלאם. כל עוד שלא נשכיל להפסיק את סיווג האוכלוסייה לפי המגזרים השונים לא נצליח להגיע לממלכתיות ולשקט הרצוי בחברה הישראלית.

דניאל רגב, חיפה

סטפן צווייג והמקרר

בתגובה על "פסקה קטנה שמשנה את התמונה" מאת עודד מודריק ("הארץ", 15.2) ועל "התאבדות סטפן צווייג ובחירת השמאל הישראלי" מאת שמעון ריקלין ("הארץ", 17.2)

לאחרונה מתפרסמים ב"הארץ" מאמרים פרי עטם של דוברי ימין המבוססים כביכול על בסיס אובייקטיבי, לוגי, משפטי, תרבותי או מדעי. המסקנה הבלתי נמנעת של כולם היא שהכיבוש והתנחלויות הם good for you, כאשר you כולל הן יהודים והן פלסטינים. דוגמאות בולטות מן הזמן האחרון הם חיבוריהם של פרופ' עודד מודריק ושל שמעון ריקלין.

ריקלין עושה אנלוגיה בין התאבדותו של סטפן צווייג להתאבדות בפועל או בכוח של השמאל הישראלי: כשם שצווייג חייב היה להתאבד בגלל שלא הצליח להתחבר לציונות לאחר עזיבתו את אירופה, כך השמאל מתאבד (או חייב להתאבד) בגלל שאינו מתחבר לציונות העכשווית, דהיינו למסורת הקמעות ותנועת ההתנחלות. אבל האנלוגיה, כמו ההיגיון בכל המאמרים האלה, מופרכת.

מכתב ההתאבדות של צווייג פורסם. הוא קצר וקל להבינו. הציונות אינה מוזכרת בו אפילו פעם אחת. צווייג אומר שהוא מתאבד בגלל אובדן "העולם הרוחני שלי", דהיינו ההומניזם והתרבות האירופית, שהוא היה אחד מדובריה הבולטים. הוא מביע חוסר רצון ויכולת להתחבר לתרבות אחרת. לא קשה לנחש מה צווייג היה חושב על התרבות של "ציונות ההתנחלויות" אילו לא התאבד.

השופט לשעבר מודריק עושה את האנלוגיה המבריקה שאדמה כמוה כמקרר: מותר במסגרת החוק להפקיע מאדם מקרר ולתת לו אחר במקומו. אנלוגיה זו מופרכת לא פחות מקודמתה. סביר להניח, שבית משפט לא היה מאשר הפקעה של מקרר שקיבלתי בירושה מסבתא רבא שלי, שיש לי אליו קשר סנטימנטלי עמוק, גם אם בתמורה היה מוצע לי LG חדש.

על אף מראית העין, השמאל הישראלי אינו אבוד ואינו עומד להתאבד. הוא הגוף העיקרי בישראל הממשיך להילחם על אותם עקרונות ההומניזם שסטפן צווייג התאבד בגלל אובדנם לכאורה. כמו כן, הוא נלחם על העיקרון הפשוט הבא, שכל כותבי המאמרים הנ"ל מתעלמים ממנו ביודעין: מותר וצריך להילחם מלחמת מגן ומותר במסגרתה גם להשתלט על שטחי אויב. אולם אסור לגנוב — אסור על פי החוק הבינלאומי ליישב את תושבי הכובש על האדמות הכבושות.

מנחם קראוס, רחובות

שולחן צהריים ירושלמי

בתגובה על "הזלילה הגדולה" מאת עומר שוברט ("הארץ", 24.2)

בכתבה מספר עומר שוברט על המצאה של השנים האחרונות: מי שקוראים לעצמם "שפים" מארחים לארוחות בבתיהם. ברצוני לומר שאין זאת המצאה חדשה כלל. אמי המנוחה, חנה סגל, היתה בשלנית ידועה בירושלים, אם כי לא היה לה תואר "שף" שכולם מתהדרים בו. עוד בתקופת המנדט הבריטי היה לה מה שנקרא אז "שולחן צהריים" למספר אורחים מוגבל (ביטוי יקי: מיטאגסטיש). בהבדל אחד ממה שנכתב: כבר בשנות ה־70 של המאה הקודמת היא נהגה לבוא לבית של המזמינים וחבריהם, ובישלה להם במקום ארוחות שהיום קוראים להן "גורמה" ואז נחשבו לארוחות מצוינות שמעטים ידעו לבשלן.

נדיר סגל, מודיעין

שליחת מאמרים ומכתבים

מערכת לשליחת מאמרים (לא מייל): deot.haaretz.co.il
מייל למכתבים: letters@haaretz.co.il
בפקס: 03-6810012
בדואר: מערכת "הארץ", רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב 6653207

בכל פנייה יש לציין שם, כתובת, ומספר טלפון. המכתבים למערכת והמאמרים עוברים עריכה.